

ניסוי: הפרספטרון

המימוש של המסמך "הפרספטרון", כלשונו, על ספרות כתובות
ביד

הורץ ב-10-08-2026

ד"ר ארז שיינר

מה הרצנו

הקוד `code/perceptron.py` מממש את המסמך כלשונו: הרשתית הבינארית S (הגדרה 1), שכבת האסוציאציה A עם N_C קשרים אקראיים מסומנים וסף θ לכל נוירון (הגדרה 2), מטריצת המשקלים V ושכבת הפלט (הגדרה 3), כלל הלמידה (שיטה 4) ותיקון המשקלים (שיטה 5). השכבה האקראית נבנית פעם אחת ואינה משתנה; רק V נלמדת. הלמידה היא מעבר אחד על סדרת האימון, בסדר שבו היא נתונה, כמו במסמך: "בסוף הריצה על כל הקלטים הנתונים, אנו נותרים עם מטריצת משקלים מעודכנת". אין ערבוב ואין מעברים חוזרים.

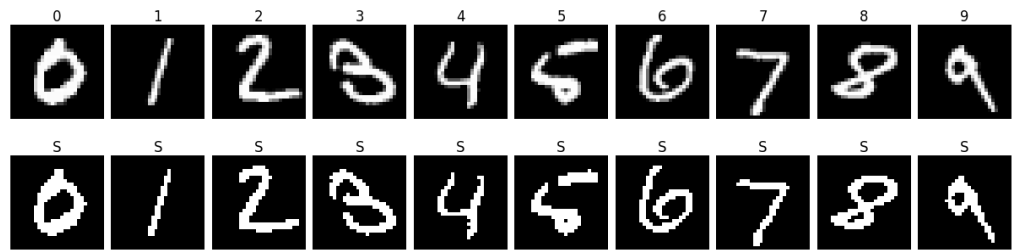
– **התמונות.** MNIST: 60000 ספרות כתובות ביד לאימון ו-10000 לבדיקה, 28×28 פיקסלים, כלומר $N_S = 784$. המאגר חופשי והקוד מוריד אותו לבד.

– **מה המסמך משאיר פתוח, ומה בחרנו.** הגדרה 1 מניחה פיקסלים בינאריים, ופיקסלי MNIST הם בהירויות בין 0 ל-255: פיקסל נחשב דולק אם הבהירות לפחות 128; אחרי ההפיכה 13.2% מהפיקסלים דולקים. V מתחילה מאפסים. הקבועים: $N_R = 10$ מחלקות; $N_C = 10$ קשרים לנוירון, כל אחד עם סימן ± 1 אקראי; סף $\theta = 2$; קבוע למידה $\eta = 1$. המספר שמשנתנה בניסוי הוא N_A , גודל שכבת האסוציאציה: 100, 300, 1000 ו-3000.

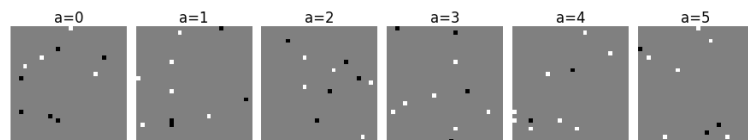
– **זמן.** עם $N_A = 3000$ המעבר על 60000 הקלטים ארך 16 שניות (כולל חישוב A לכל 70,000 התמונות).

– **חומרה.** Intel(R) Ultra Core(TM) 9, 285H, 16 ליבות, 31.5 GB זיכרון. הכול ב-NumPy על המעבד. Windows, Python 3.12.10, NumPy 2.4.4.

1 הרשתית ושכבת האסוציאציה

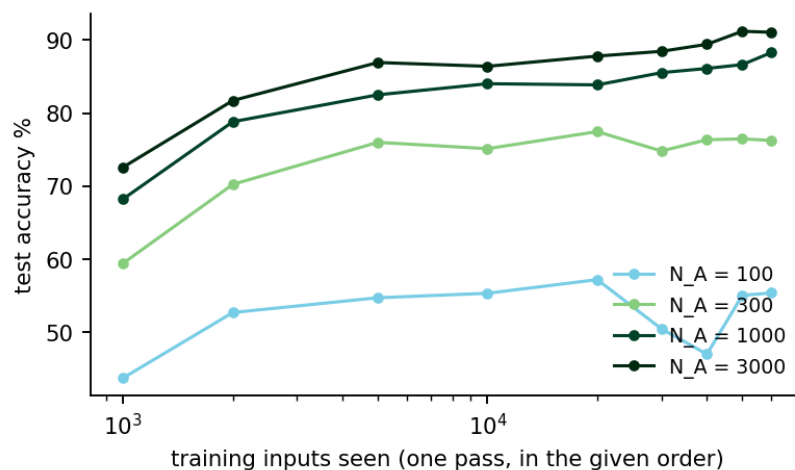

למעלה: ספרה אחת מכל מחלקה, כפי שהיא ב-MNIST. למטה: הרשתית S של אותה ספרה, אחרי ההפיכה לערכים בינאריים (הגדרה 1).

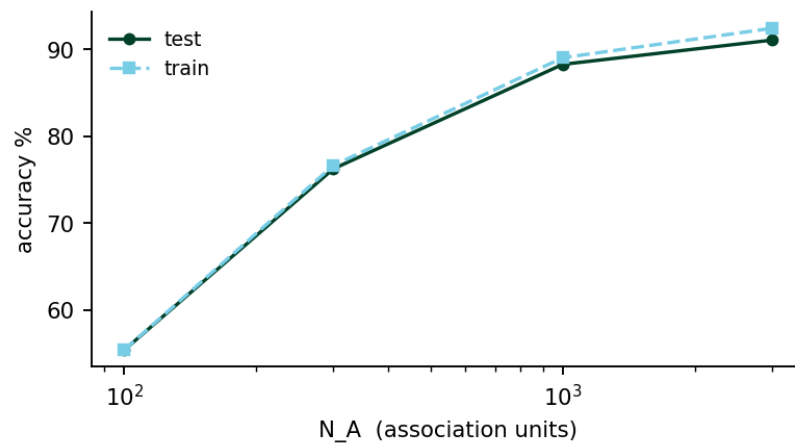

שישה מניירונים האסוציאציה. לכל ניורון a מסומנים $N_C = 10$ הפיקסלים $i_1(a), \dots, i_{N_C}(a)$ שלו: לבן לקשר מעורר (+1), שחור לקשר מעכב (-1). הניורון נדלק כאשר מספר הפיקסלים הדולקים המעוררים עולה על המעכבים בלפחות $\theta = 2$ (הגדרה 2). בפועל נדלקו כ-8.5% מהניירונים לכל תמונה.

2 הלמידה

הלמידה תוך כדי המעבר היחיד: דיוק הסיווג על 10000 תמונות הבדיקה אחרי שהפרספטורן ראה כך וכך קלטים, לכל אחד מארבעת הגדלים של N_A . עם $N_A = 3000$: 72.6% אחרי 1,000 קלטים, 86.4% אחרי 10,000, 88.4% אחרי 30,000, ו-91.0% בסוף. במהלך המעבר 11.1% מהקלטים סווגו לא נכון וגררו תיקון של V (שיטה 5); השאר לא שינו דבר.

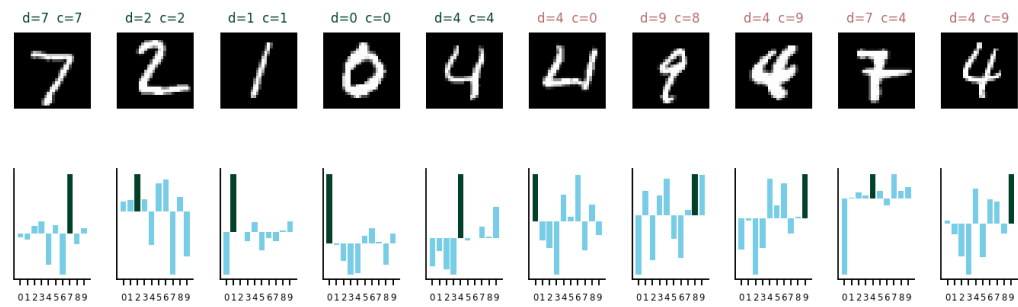
הדיוק בסוף המעבר כפונקציה של N_A : 55.4% עם 100 נוירונים, 76.2% עם 300, 88.3% עם 1000 ו-91.0% עם 3000 (קו ירוק: תמונות הבדיקה; תכלת: תמונות האימון). ייצוג אקראי גדול יותר נותן יותר "מבחנים" שהשכבה השלישית יכולה לשקלל, וההבחנה משתפרת.

3 התוצאות

על תמונות הבדיקה, עם $N_A = 3000$: 91.0% סיווג נכון (895 טעויות מתוך 10000), לעומת 92.4% על תמונות האימון. הספרה הקלה ביותר היא 1 (99%) והקשה ביותר 4 (83%).

0	949	0	0	4	1	4	7	2	6	7
1	0	1120	1	3	0	2	2	0	5	2
2	9	10	860	44	5	16	26	5	41	16
3	3	1	5	918	0	57	3	6	11	6
4	4	2	3	4	817	8	20	5	8	111
5	3	2	1	12	3	831	12	5	16	7
6	7	3	1	1	3	19	920	2	0	2
7	1	10	22	15	4	5	0	905	9	57
8	3	2	2	55	4	31	10	4	834	29
9	6	6	0	7	8	11	3	9	8	951
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	predicted c									

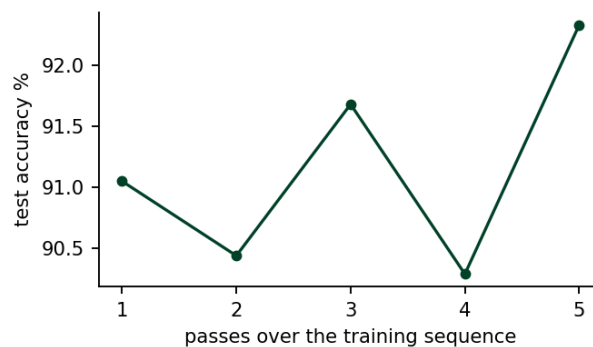
מטריצת הבלבול על תמונות הבדיקה: בשורה d המחלקה הנכונה, בעמודה c המחלקה שהפרספטורן בחר. הבלבולים השכיחים הם בין ספרות שצורתן קרובה.

עשר תמונות בדיקה ווקטור המחלקות $R = V \cdot A$ שלהן (שיטה 4). חמש הראשונות סווגו נכון, חמש האחרונות לא. העמודה הכהה היא $c = \operatorname{argmax}(R)$. בטעויות, המחלקה הנכונה מקבלת בדרך כלל את הערך השני בגודלו.

4 מה לא עשינו: מעברים חוזרים

הניחוש הטבעי הוא שמעבר שני על אותם קלטים ישפר את V . בדקנו, בניסוי צד שאינו חלק מהמימוש: חזרה על סדרת האימון, באותו סדר, עוד ארבע פעמים.

הדיוק על תמונות הבדיקה אחרי כל מעבר, $N_A = 3000$. אחרי 5 מעברים 92.3%, כלומר 1.3 נקודות יותר ממעבר אחד, ולא בעלייה אחידה: תיקון שעוזר לקלט אחד מקלקל לאחר. השיפור אינו במסמך ואינו משמעותי, ולכן המימוש נשאר בלשונו, מעבר אחד.

5 מה למדנו

- כלל הלמידה של Rosenblatt, בלי שום שינוי ובמעבר אחד על הנתונים, מגיע ל-91.0% על ספרות כתובות ביד, עם שכבה אקראית שאיש לא תכנן.
- גודל הייצוג האקראי הוא המשתנה המכריע: מ-55.4% ל-91.0% כש- N_A גדל פי 30. זה המוטיב של היחידה: ייצוג אקראי הוא התחלה, ושאלת ההמשך היא האם אפשר לבחור או ללמוד ייצוג טוב יותר.
- רוב הלמידה קורית מוקדם: אחרי 10,000 קלטים הדיוק כבר 86.4%, והחמישים אלף הבאים מוסיפים את השאר.
- המשקלים ב- V^- הם מספרים שלמים (כפולות של 1 η), והאימון מסתכם בחיבור וחיסור. אין כאן גרדיאנט; הוא יגיע ביחידה 4.